

שד' ביאליק 41 רמת-השרון 47206 טל': 03-548-3810 פקס: 03-549-7429
 chen_p@ramat-hasharon.muni.il: E-Mail

יום שני 31 מרץ 2025

ב' ניסן תשפ"ה

מש – 25/049

לכבוד,
 פרח מלך
 מנכ"לית
 העירייה
 כאן

בת שבע אלקובי
 חברת מועצה
 כאן

ענת לין
 חברת
 מועצה
 כאן

עידן למדן
 חבר
 מועצה
 כאן

הדר שוויצר
 חברת
 מועצה
 כאן

גיא קלנר
 חבר
 מועצה
 כאן

אהד בלייד
 חבר
 מועצה
 כאן

הנדון: חוות דעת משפטית בעניין חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם)

א. מבוא

בהמשך לישיבת מליאה מיוחדת מן המניין מס' 13, מיום 09.03.2025, ומכתבו של ראש העירייה, מיום 17.03.2025, התבקשנו לחוות דעתנו המשפטית בעניין חוק העזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), לרבות הליכי החקיקה שלו, המגבלות החוקיות החלות עליו והאפשרויות העומדות בפני העירייה להסדרת הנושא.

ב. הרקע העובדתי

1. בחודש אוקטובר 2016, אישרה מליאת מועצת העיר רמת השרון את חוק העזר לרמת השרון (פתיחת עסקים וסגירתם), התשע"ז-2016 (להלן: "חוק העזר"), שנועד להחליף את חוק העזר הישן משנת 1967.

- מצ"ב חוק העזר ודברי ההסבר, מסומנים 1.

2. לאחר אישורו במועצת העיר, הועבר חוק העזר לאישור משרד הפנים.

3. במהלך שנת 2017, העביר משרד הפנים את התייחסותו וקבע כי על העירייה:

3.1. לבצע עבודת מטה מקיפה הכוללת חלוקה לאזורי תעשייה ומגורים;

3.2. להסביר כיצד חוק העזר עומד בקנה אחד עם תכלית יום המנוחה;

3.3. לנמק כיצד הקביעות בחוק מצדיקות את האיזון תוך שמירה על "הסטטוס קוו".

- מצ"ב מכתב משרד הפנים, מסומן 2.

4. בעקבות האמור, החלו מחלקות העירייה, ובכלל זאת מחלקת רישוי עסקים, מינהלת הנדסה והלשכה המשפטית בעבודת מטה רחבה שכללה מיפוי העיר, קביעת אזורים ותיקון חוק העזר.
5. במקביל, נחקק החוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (חוקי עזר בעניין פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה), התשע"ח-2018 (להלן: "חוק המרכולים"), אשר הגביל משמעותית את סמכות הרשויות המקומיות בנושא זה והרחיב את סמכויות שר הפנים. למעשה זהו הוספת סעיף 258א לפקודת העיריות (נוסח חדש) (להלן: "פקודת העיריות").
- מצ"ב חוק המרכולים, מסומן 3.
6. כאמור לעיל, בעקבות הערות משרד הפנים, תוקן חוק העזר והובא לדיון בישיבת המועצה בינואר 2018.
7. לאחר ישיבת המועצה נשלח חוק העזר המתוקן למשרד הפנים אך למרות התיקונים שבוצעו, משרד הפנים לא אישר את התיקון לחוק העזר וזאת לאור חוק המרכולים.
- מצ"ב מענה למשרד הפנים, מסומן 4.
8. בשנים האחרונות, רשויות מקומיות אחרות (גבעתיים, ראשון לציון, חולון ומודיעין) עתרו לבג"ץ נגד סירוב דומה של משרד הפנים. ביום 22.06.2023 לאור הערת שופטי בג"ץ חזרו העותרים מעתירתם והעתירות נמחקו.
- מצ"ב פסק הדין בבג"ץ 3964/18, 4973/18, 5012/18, 6294/18, מסומן 5.

ג. המסגרת הנורמטיבית

ג.1. החקיקה הרלוונטית

9. סעיף 249 (20) לפקודת העיריות מסמיך את הרשות המקומית כדלהלן:
- "בכפוף להוראות כל דין, להסדיר פתיחתם וסגירתם של חנויות ובתי מלאכה, מסעדות, בתי קפה, בתי תה, בתי משקה, מזנונים, קנטינות ומוסדות אחרים כיוצא באלה, ושל בתי קולנוע, תיאטרונים ומקומות אחרים של עינוג ציבורי או של סוג פלוני מהם, ולפקח על פתיחתם וסגירתם, ולקבוע - בלי לפגוע בכללותה של הסמכות - שעות פתיחתם וסגירתם ביום פלוני; אלא שתקפה של פסקה זו יהא בכפוף לכל פטור שהשר יורה עליו בצו".
10. סעיף 258א לפקודת העיריות (חוק המרכולים) קובע כי:
- "258א. (א) בסעיף זה –
- "עסקים" – מוסדות או מקומות כאמור בסעיף (20)249, למעט מסעדות, בתי קפה, בתי תה, בתי משקה וכל מקום אחר שבו מכינים או מגישים מאכלים או משקאות לצריכה במקום, ולמעט מקומות של עינוג ציבורי וחנויות בתחנות תדלוק שנועדו לשרת את משתמשי התחנות, שנמצאים בהן מרכזי ההפעלה וקופות התשלום של התחנות;

“עינוג ציבורי” – הצגות של תאטרון או קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, משחק או ספורט, וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה.

(ב) על אף הוראות סעיף 258(ב) עד (ה), לא יפורסם ברשומות חוק עזר לפי סעיף 249(20) ו-21(21) בעניין פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה, אלא לאחר שהשר נתן את הסכמתו לחוק העזר.

(ג) השר לא ייתן את הסכמתו לחוק עזר כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן פתיחתם של העסקים בימי מנוחה, כפי שמוצע בחוק העזר, נדרשת כדי לספק צרכים אשר לדעת השר הם צרכים חיוניים.”

- 10.1. כלומר, לצורך פרסום ברשומות של חוק העזר בעניין פתיחת עסקים בימי מנוחה יש צורך בהסכמת שר הפנים ;
- 10.2. הסכמת השר תינתן רק לצורך סיפוק צרכים חיוניים לדעת השר ;
- 10.3. החוק מחריג מתחולתו מסעדות, בתי קפה ומקומות עינוג ציבורי.
11. סעיף 249(20) לפקודת העיריות אמנם מעניק לרשות המקומית סמכות להסדיר פתיחת וסגירת עסקים, אולם סמכות זו כפופה להוראות כל דין. בכל הנוגע לימי מנוחה, סעיף 258א לפקודת העיריות מהווה את המסגרת הנורמטיבית המגבילה את סמכות זו.
12. קיים מתח מובנה בין זכותה של רשות מקומית להסדיר את ענייניה בהתאם למאפייני האוכלוסייה המקומית (במקרה זה, "אוכלוסיות מגוונות, באשר המשותף לרובן הינו אורח חיים וצביון חילוני"), לבין אינטרסים כלל-ארציים שמייצג שר הפנים, לרבות שמירה על הסטטוס קוו בענייני דת ומדינה.

2.ג. פסיקה רלוונטית

13. כאמור בסעיף 8 לעיל, ביום 22.06.2023 לאור הערות השופטים חזרו העותרים מעתירתם והעתירות נמחקו. ככל הידוע לנו העותרות לא תיקנו את חוקי העזר שלהן ובכך פסק הדין מצמצם את יכולתן של רשויות מקומיות להסדיר פתיחת עסקים בימי מנוחה באופן שחורג מהמדיניות הכללית של משרד הפנים והשר בנושא.

ד. חוק העזר המוצע - עיקרי השינויים

14. חוק העזר אשר הוצע על ידי העירייה ביקש לערוך מספר שינויים מהותיים לדוג':
- 14.1. התאמה לפקודת העיריות במקום פקודת המועצות המקומיות ;
- 14.2. עדכון הגדרות והפניות לחיקוקים רלוונטיים ;
- 14.3. הוספת התייחסות ליום הזיכרון, היתרי לילה וחנויות שירות בתחנות דלק ;
- 14.4. ביטול הסנקציה הפלילית לאור תיקון סעיף 254 לפקודת העיריות ;
- 14.5. חלוקת העיר לאזורי מסחר בהם ניתן לפתוח עסקים גם בימי מנוחה ;
- 14.6. הוספת סמכות המועצה לשינוי אזורי המסחר ;

14.7. הוספת היתר להפעלת עסק בימי מנוחה וחגים

14.8. ועוד.

- מצ"ב חוק העזר המוצע, מסומן 6.

1. מסקנות והמלצות

15. לאור כל האמור לעיל, חוות דעתנו היא כי בהתאם לחוק המרכולים ופסיקת בג"ץ, הסיכויים לקבל את אישור שר הפנים לחוק העזר המוצע בנוסחו הנוכחי הינם נמוכים ביותר, בפרט בכל הנוגע להוראות העוסקות בפתיחת עסקים בימי מנוחה, וכך גם הסיכוי בהגשת עתירה כנגד הסירוב לתיקון חוק העזר.

16. בנסיבות אלו ולאור העובדה שחוק העזר של רמת השרון ישן (משנת 67) יש צורך בתיקון ומיצוי הליכים גם אם מדובר בתיקון חלקי.

17. ועל כן ישנם מספר פתרונות וחלופות אפשריות:

17.1. **תיקון מצומצם** - ניתן לשקול תיקון מצומצם של חוק העזר הישן, שיתמקד רק בהיבטים שאינם שנויים במחלוקת (כגון התאמה לפקודת העיריות, עדכון הגדרות וביטול הסנקציה הפלילית), נדגיש כי התיקונים הכרחיים.

17.2. **מיקוד בהחרגות** - ניתן לשקול נוסח חדש המתמקד בהסדרת פעילותם של עסקים המוחרגים מתחולת חוק המרכלים (כגון מסעדות, בתי קפה ומקומות עינוג ציבורי).

17.3. **פנייה למשרד הפנים** - ניתן לפנות למשרד הפנים בבקשה להכיר בצרכים מסוימים כ"צרכים חיוניים" הייחודיים לאוכלוסיית רמת השרון.

17.4. **פנייה למרכז לשלטון המקומי** - לאור העובדה שמדובר בסוגיה ארצית ניתן לפנות למרכז לשלטון המקומי אשר יפעל מול הממשלה בכלל ומשרד הפנים בפרט.

18. בתקופת הביניים עד לתיקון חוק העזר, יש לבצע אכיפה יעילה של חוק העזר הקיים ולהימנע מאי אכיפה. גובה הקנס הקבוע בחוק הוא 475 ₪.

עמית גייגר, עו"ד
הלשכה המשפטית
רמת-השרון
עמית גייגר, עו"ד
ממונה על התביעה

מיכאל בלוס, עו"ד

היועץ המשפטי

עיריית רמת השרון

העתק:

איציק רוכברגר – ראש העירייה

קובי אלפסי – מנהל אגף ביטחון ופיקוח

גיא פורת – מנהל מח' רישוי עסקים

1

דברי הסבר

חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ו-2016

1. חוק עזר זה, בא להחליף את חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם) תשכ"ח-1967 (להלן: "חוק העזר הישן") שהינו חוק ישן שהותקן בתקופת המועצה המקומית, אשר אינו ערוך לפי פקודת העיריות ואינו מתאים לצורכי המקום והשעה.
2. כך לדוגמא, יש צורך בהגדרת מונחים מחדש בהתאם לפקודת העיריות, בחוק הישן אין התייחסות לחוקים העוסקים ביום הזיכרון, אין אפשרות למתן היתר לילה, אין התייחסות לחנויות שירות הפועלות מתחנות דלק ושעות הפתיחה של בתי העסק מצומצמים.
3. בחוק העזר המקורי נקבעו הוראות עונשיות בסעיף 7, אולם הוראות אלה אינן חוקיות לאור תיקון מס' 36 לפקודת העיריות משנת התשמ"ח, במסגרתו הוחלף סעיף 254 לפקודת העיריות הקובע הוראה עונשין כללית לכלל חוקי העזר של הרשויות המקומיות.
4. כשיותקן צו ברירות הקנס לעיריה, יהיה צורך לעדכן את חוק העזר החדש בצו עבירות הקנס.
5. לפיכך, מוצע לעדכן את הוראות חוק העזר הישן בנוסחו החדש.

חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 250 ו-251 לפקודת העיריות¹, מתקינה מועצת עיריית רמת השרון חוק עזר זה:

הגדרות

1. בחוק עזר זה -

- "**אולם שמחות**", "גן אירועים" - מקום לעריכת שמחות ואירועים;
- "**אזור תעשייה**" - מקום שלפי תכנית, כתגדרתה בחוק התכנון וחבנייה, התשכ"ה-1965², מיועד לתעשייה;
- "**אירוע עירוני**" - פעולה המבוצעת על-ידי העירייה או מי מטעמה אגב תגינה או שמחה או התכנסות;
- "**בית אוכל**" - כל עסק טעון רישוי, בתחום העירייה, לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה - 1995³ שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות, לצריכה במקום, למעט קיוסק;
- "**בית מרקחת**" - בית עסק בתחום העירייה שלגביו ניתן רישיון או שהוא טעון רישוי לפי פקודת הרוקחים, התשמ"א-1981 (להלן - פקודת הרוקחים)⁴, לשמש בית מרקחת;
- "**בעל**" - בעלו של בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית מרקחת, בית עינוג, אולם שמחות, גן אירועים, מרכז ספורט, סופרמרקט, מפעל ייצור, תחנת דלק לרבות שוכרו מנהלו או מחזיקו או מי שרישיון העסק הוא על שמו;
- "**בית עינוג**" - כהגדרת בית עינוג ציבורי בסעיף 3 לחוק רישוי עסקים, חשתי"ה - 1968⁵, לרבות, מקום שבו נערכים מופעי תאטרון או קולנוע, קונצרט, קרקס, משחק או הרצאות, וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה, למעט מרכז ספורט;
- "**בית עסק**" - חנות, משרד, מחסן, בית מלאכה, מרכז וכל מקום אחר שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מאוחסנת סחורה למעט סופרמרקט, בית אוכל, בית מרקחת, בית עינוג, מרכז ספורט ומפעל ייצור;
- "**היתר לילה**" - היתר מאת ראש העירייה המתיר לבעל בית עינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, גן אירועים, אולם שמחות, סופרמרקט או אירוע עירוני לפתוח את בית העינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, גן אירועים, אולם שמחות, סופרמרקט או לקיים את האירוע העירוני עד לשעה מאוחרת יותר מהנקוב בחוק עזר זה;
- "**חנות שירות**" - כל חנות שבה מוכרים מוצרי צריכה נפוצים ממקומות במתחם תחנת הדלק; מכירת מוצרים ושירותים על ידי עובדי תחנת הדלק מחוץ לחנות לא תיחשב כחלק מפעילות חנות השירות;
- "**יום הזיכרון**" - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל כהגדרתו בחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963⁶, ולכל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כהגדרתו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959 (להלן - ימי זיכרון)⁷;
- "**ימי מנוחה**" - שבתות השנה וכן מועדי ישראל לפי פקודת סדרי השלטון וחשפוט, התשי"ח-1948⁸, המפורטים להלן:

(1) שני ימי ראש השנה;

(2) יום הכיפורים;

(3) ראשון של סוכות ושמיני עצרת;

(4) ראשון ושביעי של פסח;

(5) חג השבועות;

תחילתם הצי שעה לפני שקיעת החמה בערב שלפניו וסיומם עם צאת הכוכבים במוצאי שבת או חג;

"**מדד**" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"**מנהל**" - מנהל מחלקת רישוי עסקים בעירייה;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש⁸, עמ' 197.

² סי"ח תשכ"ה מס' 467 מיום 12.8.1965, עמ' 307.

³ ק"ת תשע"ג מס' 7229 מיום 4.3.2013, עמ' 821.

⁴ דיני מדינת ישראל (נוסח חדש) מס' 35 מיום 15.5.1981, עמ' 694.

⁵ סי"ח תשכ"ה מס' 537 מיום 16.8.1968, עמ' 204.

⁶ סי"ח תשכ"ג מס' 393 מיום 5.4.1963, עמ' 72.

⁷ סי"ח תשי"ט מס' 280 מיום 17.4.1959, עמ' 112.

⁸ ע"ר מס' 2 מיום 21.5.1948, תרס"א, עמ' 1.

"מפעל ייצור" - מפעל תעשייה המשמש לייצור מוצרים או חומרים, הנמצא באזורי התעשייה בעיר רמת השרון;

"מרכז ספורט" - לרבות בריכת שחייה, מיתקני ספורט ומזנון שבשטח מרכז הספורט;

"סופרמרקט" - מרכול או כל מקום שנתעד בעיקרו למכירת מזון ואשר שטחו עולה על 500 מ"ר;

"העירייה" - עיריית רמת השרון;

"פתוח" - כולל עשיית עסק, מלאכה, או עינוג וחגשת אוכל או משקה בתוך מקום סגור, לרבות אי סגירתו של מקום כזה על ידי האחראי לכך;

"קיוסק" - בית עסק לממכר מוצרי צריכה כגון סיגריות, עיתונים, בקבוקי שתייה, שלגונים וחטיפים למעט מכולת, מרכול, סופרמרקט או מינימרקט;

"ראש העירייה" - לרבות עובד העירייה שראש העירייה אצל לו מסמכויותיו לעניין חוק עזר זה, כולן או מקצתן, לפי סעיף 17 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגנון וכחותם), התשלי"ח-1975⁹;

"רשות הרישוי" - ראש העירייה או מי שחוא הסמיכו לכך;

"תחנת דלק" - מקום המספק דלק לתדלוק כלי רכב, כולל חנויות שירות הממוקמות במתחם המקום;

"תשעה באב" - כתגדרתו בחוק איסור פתיחת בתי עינוגים בתשעה באב (חסמכח מיוחדת), התשנ"ח-1997¹⁰;

סגירת עסקים בימי מנוחה

2. (א) לא יפתח בעל בית עסק, בעל קיוסק או בעל סופרמרקט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק, קיוסק או סופרמרקט בימי מנוחה.

(ב) בעל מרכז ספורט או בעל בית עינוג רשאים לפתוח מרכז ספורט או בית עינוג בימי מנוחה, מתחילת יום המנוחה עד השעה 24:00 והחל בשעה 9:00 למחרת.

(ג) בעל בית אוכל רשאי לפתוח בית אוכל מתחילת יום המנוחה עד שעה 24:00 והחל בשעה 10:00 למחרת.

(ד) לא יפתח בעל אולם שמחות או בעל גן אירועים ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח אולם שמחות וגן אירועים בימי מנוחה.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) רשאי ראש העירייה לאסור פתיחת בית אוכל, בית עינוג ומרכז ספורט בימי מנוחה או להגביל את שעות פתיחתם כאשר האיסור הוא לטובת הציבור ולמניעת הטרדה בלתי סבירה לזיירי הסביבה שבה מצוי בית האוכל, בית העינוג ומרכז הספורט.

סגירת תחנות דלק ומפעל ייצור

3. (א) בימי מנוחה ובשאר ימות השנה ניתן לפתוח תחנת דלק, חנויות שירות ומפעל ייצור בכל שעות היממה.

(ב) בלי לגרוע מתאמור בסעיף קטן (א), לא יהיה ניתן לפתוח חנויות שירות הממוקמות במתחם תחנת הדלק בצום תשעה באב ובימי הזיכרון.

סגירת עסקים בצום תשעה באב ובימי הזיכרון

4. לא יפתח בעל בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית עינוג, מרכז ספורט, אולם שמחות, גן אירועים וסופרמרקט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח -

(1) כליל תשעה באב שתחילתו חצי שעה לפני שקיעת החמה וסופו בשעה 06:00 למחרת;

(2) בערב יום הזיכרון החל משעה 19:00 עד שעה 06:00 למחרת.

⁹ ס"ח תשלי"ח מסי 778 מיום 7.8.1975 עמ' 211.

¹⁰ ס"ח תשנ"ח מסי 1637 מיום 14.11.1997 עמ' 8.

סגירת עסקים ביום הכיפורים

5. לא יפתח בעל בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית עינוג, מרכז ספורט, אולם שמחות, גן אירועים, סופרמרקט, מפעל ייצור או תחנת דלק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית עינוג, מרכז ספורט, אולם שמחות, גן אירועים, סופרמרקט, מפעל ייצור או תחנת דלק ביום הכיפורים.

סגירת עסקים בימים שאינם ימי מנוחה

6. (א) לא יפתח בעל בית עסק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 20:00 ל-06:00 למחרת.
- (ב) לא יפתח בעל בית אוכל ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית אוכל בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-05:00 למחרת.
- (ג) לא יפתח בעל סופרמרקט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח סופרמרקט בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 23:00 ל-06:00 למחרת.
- (ד) לא יפתח בעל בית עינוג ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עינוג בימים שאינם ימי מנוחה, בין השעות 24:00 ל-08:00.
- (ה) לא יפתח בעל מרכז ספורט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח מרכז ספורט בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-06:00 למחרת.
- (ו) לא יפתח בעל קיוסק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח קיוסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-06:00.
- (ז) לא יפתח בעל אולם שמחות או בעל גן אירועים ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח אולם שמחות וגן אירועים בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 01:00 ל-07:00.
- (ח) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ז) רשאי ראש העירייה לאסור פתיחת בית עסק, בית אוכל, סופרמרקט, בית עינוג, מרכז ספורט או קיוסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 14:00 ל-16:00 ובין השעות 20:00 ל-7:00 למחרת אם ראה שפתיחתם גורמת להפרעה בלתי סבירה לדיירי הסביבה שבת מצוי בית עסק, קיוסק, בית אוכל, סופרמרקט, בית עינוג, מרכז ספורט.

סגירת בית מרקחת

7. (א) בעל בית מרקחת לא יפתח ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית מרקחת -
- (1) ביום שאינו מנוחה, בין השעות 23:00 ל-06:00 למחרת אלא בהתאם לפקודת הרוקחים, ובתאם לתורנות שנקבעה כדין.
- (2) בימי מנוחה, בליל תשעה באב ובימי הויתרון בית מרקחת אלא בהתאם לאמור בפקודת הרוקחים.
- (ב) על אף האמור בסעיף (א)1 ו-2 בעל בית מרקחת יהיה רשאי לפתוח או להרשות לאחר מטעמו לפתוח בית מרקחת בהתאם לפקודת הרוקחים ובלבד שבעל בית מרקחת חייב לפתוח את בית המרקחת שלו כשתגיע תורו לכך לפי תורנות שקבע שר הבריאות בתקנות, בתוקף סמכותו לפי סעיף 64 (א) לפקודת הרוקחים, ואם לא הותקנו תקנות כאמור - לפי תורנות שקבע ראש העירייה.

היתר לילה

8. (א) על אף האמור בסעיפים 2, 6 ו-7 רשאי ראש העירייה לתת היתר לילה לבית עינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, בית עסק, אולם שמחות, גן אירועים וכן לאירוע עירוני.
- (ב) היתר לילה יינתן לתקופה קצובה שלא תעלה על שנה.
- (ג) בעד היתר לילה שניתן לפי סעיף קטן (א) ישלם מקבל ההיתר לעירייה אגרה בשיעור הקבוע בתוספת.
- (ד) ראש העירייה רשאי להתנות תנאים בהיתר, לחוסף עליהם או לשנותם, לבטלו או להתלות את תוקפו, כפי שימצא לנכון, ובלבד שנועדו לשמור על איכות הסביבה או כדי למנוע מסרד וכאשר הדבר לתועלת הציבור.
- (ה) לא ישונה היתר, לא יבוטל ולא יותלה תוקפו אלא לאחר שניתנה לבעל ההיתר תזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ו) שונה החיתוך או בוטל, ישלח ראש העירייה הודעה מנומקת על כך לבעל החיתוך, והביטול ייכנס לתוקפו בתום 90 ימים מיום קבלת ההודעה על הביטול או במועדים מוקדמים יותר ככל שחזא נועד למנוע סכנה תכופה לשלום הציבור או הפרעה או פגיעה בלתי סבירה באיכות הסביבה, לאדם או לציבור וכיוצא באלה.

(ז) בקשה לחיתוך לילה תוגש למנהל על ידי מי שרישיון העסק רשום על שמו, על גבי טופס שנקבע לכך וזו תועבר לדחלטת רשות הרישוי; רשות הרישוי תדון בבקשה ותיתן את החלטתה בכתב בתוך 60 ימים מיום הגשת הבקשה.

(ח) בקשה לחיתוך לילה תיבחן על בסיס שעות הפעילות של עסקים בסמיכות לעסק שמתבקש לו החיתוך ותשש להטרדה בלתי סבירה לדיירי הסביבה.

אישור פתיחת בימי המנוחה

9. על אף האמור בחוק עזר זה, בכל מקום בחוק עזר זה שבו לא הותרה פתיחתו בימי מנוחה של בית עסק, קיוסק, אולם שמחות, גן אירועים וסופרמרקט, רשאי ראש העירייה באישור מועצת העירייה, לתת לבעל בית עסק, קיוסק, אולם שמחות, גן אירועים אישור לפתיחתם בימי מנוחה בכפוף להתנאות תנאים לאופן ושעות פתיחתם.

ביטול

10. חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תשכ"ח-1967 - בטל.

תחולה

11. חוראות סעיפים 2, 4, 5 ו-6 לא יחולו על אספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנטיון, אכסנייה ובכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.

תחילה

12. תחילתו של חוק עזר זה ב-1 לחודש לאחר פרסומו.

תוספת

(סעיף 8)

שיעור האגרה בשקלים חדשים

230

בעד חיתוך לילה שניתן לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לחודש או חלק ממנו

יום חמישי י"ג שבט תשע"ז (09 מברואר 2017)

אבי גרובר
ראש עיריית רמת השרון

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת היועץ המשפטי

ירושלים כ"ח ניסן, תשע"ז
24 אפריל, 2017

מש. 2017-4938

לכבוד
עו"ד כרמית סוויד

לכבוד
עו"ד מיכאל בלום
יועץ משפטי לעיריית רמת השרון

שלום רב,

הנדון: חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ז-2017

חוק העזר שבנדון הועבר לטיפולי. לאחר בחינת חוק העזר, הננו נדרשים לקבל את התייחסותכם לעניינים הבאים:

1. בחוק העזר הנדון מוצע על ידי מועצת העירייה לקבוע הוראות שונות בענין פתיחת עסקים בימי מנוחה, שהם שבתות השנה ומועדי ישראל כהגדרתם בחוק העזר, ובימים שאינם ימי מנוחה.
2. נפתח ונציין כי חוק העזר המוצע מבקש לעשות שינויים מהותיים בהסדרים לגבי פתיחת עסקים בימי המנוחה לעומת חוק העזר התקף וזאת כאשר לשינויים מהותיים אלו לא בא כל ביטוי בדברי ההסבר שנלוו להצעת חוק העזר.
3. לענין פתיחת עסקים בימי מנוחה מוצע בין היתר לקבוע כי ניתן יהיה לפתוח תחנות דלק, חנויות שירות בתחנות דלק ומפעלי ייצור הנמצאים באזורי תעשיה בימי מנוחה בכל שעות היממה. בהצעת החוק ובדברי ההסבר אין כל הסבר לחסדר המוצע בענין פתיחת תחנת דלק, חנויות שירות ומפעלי ייצור בימי מנוחה.
4. כידוע, השבת נקבעה במדינת ישראל עוד מראשית קיומה כיום המנוחה השבועי. ביסוד יום המנוחה השבועי עומדות שתי תכליות: תכלית סוציאלית- חברתית ותכלית דתית- לאומית כאשר הן שלובות זו בזו. על תכליות אלה ראו למשל עע"מ 2496/12 ברמר ואלי נ' עיריית תל אביב יפו; בג"ץ 5026/04 דיזיין 22- שארקדלוקס רהיטים בע"מ.
5. מתכליות אלה נגזר ומתחייב לגישתנו, כי כאשר רשות מקומית באה לקבוע הסדרים המתירים פתיחה בשבת של עסקים שאינם בגדר עסקים שפתיחתם הותרה ונכללה בסטטוס קוו הקיים, עליה להבהיר כיצד הדבר מתחייב ועולה בקנה אחד עם התכליות העומדות ביסוד יום המנוחה, וכיצד יש בקביעת ההסדרים המוצעים להצדיק ולאזן כנדרש את הפגיעה בערכי היסוד כבדי

המשקל והתכליות העומדות ביסוד יום המנוחה והיותו מדברים בעקרונות בעלי משמעות על תמונת השבת ושמירת יום המנוחה על תכליותיו השונות, בכל רחבי המדינה.

6. כאמור, בדברי החסבר לחוק העזר לא חובאו כל הסברים להסדרים המוצעים בענין פתיחת העסקים הנ"ל בימי מנוחה. לא צוין מה היו השיקולים אותם שקלה מועצת העיריה בבואה לקבוע הסדרים אלה ולא נטען כי ההסדרים באים לאזן בין הערכים הרלוונטיים לענין, ובראש ובראשונה כי נשקלו תכליות יום המנוחה. כמו כן לא הוצגה בפנינו תשתית עובדתית כלשהי עליה מתבססים ההסדרים המוצעים על מנת שנוכל לבחון את שיקול הדעת שהפעילה העירייה, והאם חוק העזר עומד בדרישות הסבירות, חמידתיות ויתר אמות המידה של המשפט המינהלי.

7. לפיכך, נבקש לקבל את התייחסותכם בענין זה תוך מתן מענה למכלול השיקולים הצריכים לענין.

8. בהמשך לכך, אודה לקבלת התייחסותכם, בין היתר לסוגיית מתן היתר גורף לפתיחת מרכזי ספורט ביום מנוחה כפי שהוצע ליתן בסעיף 2(ב) וזאת תוך מתן התייחסות הן לפרטים הנדרשים בסעיפים 5 ו- 6 לעיל. כמו גם, להבהרה לגבי היקף הפעילות וסוג הפעילות בדגש על פעילות מסחרית שמתאפשרת במסגרת הפעלת מרכז ספורט כאמור.

9. סעיף 8 לחוק העזר הנדון מציע להסמיך את ראש העירייה לתת היתר לילה לבית עינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, בית עסק, אולם שמחות, גן אירועים וכן אירוע עירוני. היתר הלילה יאפשר את פתיחתם של מקומות אלה עד לשעה מאוחרת יותר מהקבוע בחוק העזר

יובהר, כי סעיף זה מנוגד לכלל הקובע כי רשות מקומית איננה רשאית להעביר לאחר את סמכותה החקיקתית, בעיקר כל אימת שזו כרוכה בהפעלה של שיקול דעת בכלל ובנושאי מדיניות בעלי אופי אידאולוגי בפרט. על מועצת רשות מקומית לפעול בעצמה ולא לאצול מסמכויותיה לרשות מינהלית, ולו גם למי שניצב בראש הפירמידה, הוא ראש העיר (בג"ץ 347/84 עיריית פתח תקוה ואח' נ' שר הפנים).
נא תגובתכם בעניין זה.

10. חוק העזר המוצע, קובע כי באשר לבית עסק כהגדרתו בחוק העזר, קיוסק, סופרמרקט, אולם שמחות וגן אירועים, יחול ככלל איסור על פתיחתם בימי מנוחה (סעיף 2 לחוק העזר), אך עם זאת בסעיף 9 לחוק העזר מוצע ליתן סמכות לראש העירייה, באישור מועצת העירייה, לתת אישור לפתיחתם בימי מנוחה בכפוף להתנאות תנאים לאופן ושעות פתיחתם.

11. סעיף זה במתכונתו זו, משמעותו הסמכת העירייה לשנות באופן משמעותי ומהותי את ההסדרים שנקבעו בחוק העזר, ובכך למעשה לעקוף את המנגנון הקבוע בפקודת העיריות לחקיקת ותיקון חוקי עזר ובכלל זאת, את עקיפת סמכות הפיקוח של שר הפנים על חוקי עזר. למעשה משמעותו של סעיף זה הינה כי לאחר שחוק העזר יפורסם ברשומות, יוכלו ראש העירייה ומועצת העירייה

לרוקן מתוכן את האיסורים שנקבעו בחוק העזר בענין פתיחתם של עסקים מסוגים אלו בימי מנוחה, וככל שיחפצו בכך יוכלו אף לאשר לכלל בתי העסק והסופרמרקטים בתחום העיר להיות פתוחים בשבת.
נא תגובתכם בענין זה.

12. בהמשך לכך נוסף ונציין כי אף לעניין זה, לא הצגתם כל הסבר או הצדקה למתן אפשרות לראש העיר לאשר פתיחת בית עסק, קיוסק, אולם שמחות, גן אירועים וסופרמרקט בימי מנוחה, על אף האיסורים שנקבעו על פתיחתם בימי מנוחה.
בהקשר זה נשוב ונפנה אתכם לדברים שנאמרו בסעיפים 5 ו-6 לעיל, והצורך להראות כי ההסדר המוצע עומד באמות המידה של המשפט המינהלי והינו מאזן כראוי בין מכלול השיקולים הצריכים לענין ומתחשב בתכליות יום המנוחה. כמו גם, ליתר הדברים והפעולות הנדרשות לצורך חכנת וביסוס מסד הנתונים הנדרש לעניין זה, כאמור בסעיף האמור.
נא התייחסותכם לסוגיה זו.

13. סעיף 7 לחוק העזר הנדון העוסק בסגירת בתי מרקחת לא ברור היחס בין סעיף קטן א(2) ובין סעיף (ב), שכן שניהם מפנים לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], תשמ"א-1981. אנא הבהרתכם בסוגיה זו.

14. נא העבירו לנו את התייחסותכם בתוך 45 ימים. מאחר שנדרשת התייחסות שלכם לסוגיות עקרוניות העולות מהצעת חוק העזר, איננו מעבירים בשלב זה הערות לנוסח החוק. לאחר קבלת התייחסותכם נשוב ונשקול את עמדתנו לגבי חוק העזר, וככל שיידרש יועברו אליכם בהמשך הערות ניסוחיות.

בכבוד רב,
אורית פלמד, עו"ד
לשכה משפטית

העתקים:
מר משה ארבל - ראש מטה השר
עו"ד יהודה זמרת - היועץ המשפטי, לשכה משפטית
עו"ד רעות פרקש- צימרינג, הלשכה המשפטית
מר אבי גרובר, ראש עיריית רמת השרון

3

רשומות

ספר החוקים

10 בינואר 2018

2681

כ"ג בטבת התשע"ח

עמוד

חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (חוקי עזר בעניין פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה).
התשע"ח-2018 110

תיקונים עקיפים:

פקודת העיריות – מס' 143

פקודת המועצות המקומיות – מס' 71

חוק לתיקון דיני הרשויות המקומיות (חוקי עזר בעניין פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה), התשע"ח-2018*

תיקון פקודת העיריות - מס' 143

1. בפקודת העיריות -

(1) בסעיף 249(20), בתחילתו יבוא "בכפוף להוראות כל דין";

(2) אחרי סעיף 258 יבוא:

"הסכמת שר הפנים 258א. (א) בסעיף זה -

"עסקים" - מוסדות או מקומות כאמור בסעיף 249(20), למעט מסעדות, בתי קפה, בתי תה, בתי משקה וכל מקום אחר שבו מכינים או מגישים מאכלים או משקאות לצריכה במקום, ולמעט מקומות של עינוג ציבורי וחנויות בתחנות תדלוק שנועדו לשרת את משתמשי התחנות, שנמצאים בהן מרכזי ההפעלה וקופות התשלום של התחנות;

"עינוג ציבורי" - הצגות של תאטרון או קולנוע, קונצרט, דיסקוטק, מופעי מחול, ריקודים, קברט, קרקס, משחק או ספורט, וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה.

(ב) על אף הוראות סעיף 258(ב) עד (ה), לא יפורסם ברשומות חוק עזר לפי סעיף 249(20) ו-21 בעניין פתיחתם וסגירתם של עסקים בימי מנוחה, אלא לאחר שהשר נתן את הסכמתו לחוק העזר.

(ג) השר לא ייתן את הסכמתו לחוק עזר כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן פתיחתם של העסקים בימי מנוחה, כפי שמוצע בחוק העזר, נדרשת כדי לספק צרכים אשר לדעת השר הם צרכים חיוניים.

2. בפקודת המועצות המקומיות², בסעיף 24א, אחרי "251" יבוא "258א".

תיקון פקודת המועצות המקומיות - מס' 71

אריה מכלוף דרעי
שר הפנים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

* התקבל בכנסת כיום כ"ב בטבת התשע"ח (9 בינואר 2018) [בישיבה שהחלה ביום כ"א בטבת התשע"ח (8 בינואר 2018)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה - 1175, מיום ט"ז בכסלו התשע"ח (4 בדצמבר 2017), עמ' 162.
¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197: ס"ח התשע"ז, עמ' 1139.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256: ס"ח התשע"ה, עמ' 1084.

4

עורכי-דין ונוטריון
Law Office & Notary

HDL

חייקין, דרור-לזר
Haikin, Dror-Lazar

נס"ד

Baruch Haikin, Advocate, L.L.B.

Nira Dror-Lazar, Advocate, L.L.B. & Notary

Einav Silvera, Advocate, L.L.B.

Liat Shany Dychovsky, Advocate, L.L.B.

Amir Gofer, Advocate, L.L.B.

Roy Masuri, Advocate, L.L.B.

Amit Beker-Shraga, Advocate, L.L.B.

ברוך חייקין, עו"ד
נירה דרור-לזר, עו"ד ונוטריון
עינב סילורה, עו"ד
ליאת שני-דיחובסקי, עו"ד
אמיר גופר, עו"ד
רועי מסורי, עו"ד
עמית בקר-שרגא, עו"ד

Aharon- Adi Goldes, Senior Judge (ret.) - Counselor

אהרן ד. (אד"י) גולדס, שופט בכיר (בדימוס) - יועץ

כ"ז ניסן תשע"ח

12 אפריל 2018

לכבוד

גבי אורית מלמד, עו"ד

הלשכה המשפטית

משרד הפנים

שלום רב,

הנדון: חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ז-2017

סימוכין: מכתבך מיום 24.4.2017

במענה למכתבך שבסימוכין נתכבד להשיבך בשם עיריית רמת השרון כדלקמן.

1. בראשית הדברים נבקש להבהיר כי נוסח חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ז-2017 (להלן: "חוק העזר") שהומצא לכם בקש לשמר את הסטטוס קוו הקיים ברמת השרון בכל הנוגע לפתיחת בתי עסק וסגירתם.

2. כאמור בדברי ההסבר לחוק העזר שבנדון, חוק העזר הקיים בעניין פתיחת בתי עסק וסגירתם נחקק לפני שנים רבות. ברבות השנים, עת הפכה רמת השרון ממועצה מקומית לעיר, בשל גידול משמעותי באוכלוסיית העיר ובשל התרחבותה, הפך חוק העזר הישן לבלתי עדכני ולבלתי מתאים למציאות החיים הנוכחית בעיר.

3. עיריית רמת השרון ביקשה "לרענן" את חוק העזר בדבר פתיחת בתי עסק וסגירתם, אשר חוקק לפני כ-50 (!) שנה - בשנת 1967, זמן רב בטרם קיבלה רמת השרון מעמד של עיר, בתקופת היותה מועצה מקומית, ומכוח האמור, ברור כי אינו מתאים לצורכי המקום והשעה.

4. חוק העזר החדש שבנדון, בקש להתחקות אחר מציאות החיים הנוכחית בעיר, המאופיינת באוכלוסיות מגוונות, באשר המשותף לרובן הינו אורח חיים וצביון חילוני. ואולם, אין בחוק

העזר המוצע משום כל שינוי של הסטטוס קוו הקיים, ואין הוא יוביל לפגיעה, ולו מינימאלית באוכלוסייה הדתית בעיר, ואף, באמצעות תחולתו, תוכל העירייה לשמר את אופיים המיוחד של ימי השבת ומועדי ישראל, ולפקח ביתר קלות על בתי עסק ברחבי העיר אשר אינם מקיימים אותו כלשונו, בימים אלה.

5. נוסף ונציין כי חוק העזר שבנדון, נוסח בדומה לחוקי העזר אשר כבר נחקקו, ואף קיבלו את "ברכת הדרך" ממשרד הפנים, כגון בערים - ראש העין, חדרה וערד. המשותף לערים אלה, הינו צביון החילוני, אשר בגינו קבעו אותן עיריות כי פתיחת עסקים בימי מנוחה בתחומיהן, אינו בבחינת שינוי הסטטוס קוו הקיים. אלה הם פני הדברים גם לגבי רמת השרון.

6. מבלי לגרוע מן האמור, תבהיר העירייה היטב, כי בטרם נוסח חוק העזר שבנדון, העירייה ובכלל זאת מועצת העירייה הפעילה את שיקול דעתה, בהתאם לסמכותה וחזקה על הרשות המקומית, כי עת ניסחה את חוק העזר, מצאה היא את נקודת האיזון המתאימה ואיזנה בין האינטרסים השונים של תושביה, דרך חייהם ומאפייניה של העיר ומשכך אין זה המקום בו השלטון המרכזי יחליף את שיקול דעתה של הרשות המקומית בחקיקת חוקי העזר, ויתערב באוטונומיה אותה העניק המחוקק לרשות המקומית.

7. מבלי למעט מן האמור ונוכח הערותיכם הננו מצרפים נוסח מתוקן לחוק העזר ולהלן התייחסותנו להערות במכתבך.

8. סעי' 3 למכתבך - סעיף 3 לחוק העזר תוקן בהתאם להערותך.

9. סעי' 4 עד 7 למכתבך - מצ"ב פרוטוקול ישיבת מועצת העיר מחודש ינואר 2018 ובו נדונו בהרחבה הסוגיות שהעלית בסעיפים אלה.

10. סעי' 8 למכתבך - לעניין מרכזי ספורט. סעיפים 2(ב), 5, 6 לחוק העזר הינם שיקוף של מצב קיים ושמירת הסטטוס קוו בעיר רמת השרון. ראי פרוטוקול ישיבת המועצה המצ"ב.

11. סעי' 9 למכתבך - סעיף 8 לחוק העזר נועד לאפשר שמירת הסטטוס קוו בעיר רמת השרון והינו האמצעי החוקי לאכיפתו. נציין כי סעיף זה אושר לעיריית חדרה.

12. סעי' 10 עד 12 למכתבך - סעיף 9 לחוק העזר נועד לאפשר שמירת הסטטוס קוו בעיר רמת השרון והינו האמצעי החוקי לאכיפתו. נציין כי גם סעיף זה אושר לעיריית חדרה. שימת לבך כי אין מדובר בסעיף זה בהעברת סמכות לראש העיר שכן נדרש אישור מועצת העירייה.

13. סעי' 13 למכתבך – סעיף (2)7 לחוק העזר מתייחס לפתיחת בית מרקחת במועדים הקבועים בסעיף ומפנה לצורך האמור לפקודת הרוקחים. סעיף (ב)7 לחוק העזר מתייחס לחובה המוטלת על בעל בית מרקחת לפתוח את בית המרקחת כשהגיע תורו לכך לפי התורנות שנקבעה.

14. נודה על אישורכם לחוק העזר החדש המוצע, על תיקוניו.

בכבוד רב,
 ברוך חייקין, עו"ד

העתק:

מר אבי גרובר, ראש העיר
 עו"ד מיכאל בלום, יועמ"ש העירייה
 עו"ד עמית גייגר, המחלקה המשפטית בעירייה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 3964/18

בג"ץ 4973/18

בג"ץ 5012/18

בג"ץ 6294/18

- לפני: כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
- העותרות בבג"ץ 3964/18: 1. מועצת עיריית ראשון לציון
2. עיריית ראשון לציון
- העותרות בבג"ץ 4973/18: 1. מועצת עיריית גבעתיים
2. עיריית גבעתיים
- העותרות בבג"ץ 5012/18: 1. מועצת עיריית חולון
2. עיריית חולון
- העותרות בבג"ץ 6294/18: 1. עיריית מודיעין מכבים רעות
2. מועצת העיר מודיעין מכבים רעות

נ ג ד

- המשיבים 1-2 בבג"ץ
5012/18, 4973/18, 3964/18
ו-6294/18:
1. שר הפנים
2. שרת המשפטים
- המשיבים 3 בבג"ץ 4973/18: 3. רותם שנירר ואח'
- המבקש להצטרף להליך: מרכז השלטון המקומי בישראל
עתירה למתן צו על תנאי
- תאריך הישיבה: ג' בתמוז התשפ"ג (22.6.2023)
- בשם העותרות בבג"ץ
5012/18, 4973/18, 3964/18 ו-5012/18: עו"ד עפר שפיר; עו"ד ענת נבל
- בשם העותרות בבג"ץ
6294/18: עו"ד זאב גבאי; עו"ד יפעת ליפץ

בשם המשיבים 2-1 בבג"ץ
5012/18, 4973/18, 3964/18
עו"ד רן רוזנברג : 6294/18-ו

בשם המשיבים 3 בבג"ץ
עו"ד אורי ישראל פז : 4973/18

בשם המבקש להצטרף
עו"ד נועה בן אריה : להליך :

פסק-דין

לאחר שמיעת טיעונים מלאה ובעקבות הערותינו הודיעו באי כוח העותרות, לאחר התייעצות, כי אין הם עומדים על העתירות במתכונת שבה הוגשו.

ערים אנו לכך כי המחלוקת המהותית בין בעלי הדין נותרה בעינה. העותרות סבורות כי על המשיב לפרסם מדיניות שתנחה אותו בהחלטותיו ביחס לחוקי עזר שיוכאו לאישורו. כל זאת על מנת שהרשויות המקומיות יוכלו לשוות מדיניות זו נגד עיניהן בעת שהן מגבשות את נוסח חוקי העזר. מנגד בא כוח המשיבים 2-1 סבור כי שומה על הרשויות המקומיות לבצע עבודת הכנה ולקבל חוקי עזר חדשים גם בלא הכוונת מדיניות כאמור.

טענות הצדדים בעניין זה שמורות להם לאחר מיצוי הליכים.

במהלך הדיון הובהר כי העותרות יוכלו לשקול התקנת חוקי עזר כבר עתה, בשם לב למצב המשפטי העדכני, וכי לא תהיה מניעה לפעול בשני הערוצים שהוזכרו במקביל (פנייה לשר הפנים בכל הנוגע לגיבוש מדיניות מחד גיסא, והתקנת חוקי עזר מאידך גיסא).

בנתון לאמור, העתירות נמחקות אפוא ללא צו להוצאות.

ניתן היום, ג' בתמוז התשפ"ג (22.6.2023).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה

6

חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), התשע"ח - 2017

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 250 ו-251 לפקודת העיריות¹, מתקינה מועצת עיריית רמת השרון חוק עזר זה:

הגדרות

1. בחוק עזר זה -

- "אולם שמחות", "גן אירועים" - מקום לעריכת שמחות ואירועים;
- "אזור תעשייה" - מקום שלפי תכנית, כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965², מיועד לתעשייה;
- "אירוע עירוני" - פעולה המבוצעת על-ידי העירייה או מי מטעמה אגב חגיגה או שמחה או התכנסות;
- "בית אוכל" - כל עסק טעון רישוי, בתחום העירייה, לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה - 1995³ שבו מוכרים דברי אוכל או משקאות, לצריכה במקום, למעט קיוסק;
- "בית מרקחת" - בית עסק בתחום העירייה שלגביו ניתן רישיון או שהוא טעון רישוי לפי פקודת הרוקחים, התשמ"א-1981 (להלן - פקודת הרוקחים)⁴, לשמש בית מרקחת;
- "בעל" - בעלו של בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית מרקחת, בית עינוג, אולם שמחות, גן אירועים, מרכז ספורט, סופרמרקט, מפעל ייצור, תחנת דלק לרבות שוכרו מנהלו או מחזיקו או מי שרישיון העסק הוא על שמו;
- "בית עינוג" - כהגדרת בית עינוג ציבורי בסעיף 3 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968⁵, לרבות, מקום שבו נערכים מופעי תאטרון או קולנוע, קונצרט, קרקס, משחק או הרצאות, וכל עינוג כיוצא באלה, בין שהם בתמורה ובין שלא בתמורה, למעט מרכז ספורט;
- "בית עסק" - חנות, משרד, מחסן, בית מלאכה, מרכול וכל מקום אחר שבו מתנהל עסק, נעשית מלאכה או מאוחסנת סחורה למעט סופרמרקט, בית אוכל, בית מרקחת, בית עינוג, מרכז ספורט ומפעל ייצור;
- "היתר לילה" - היתר מאת ראש העירייה המתיר לבעל בית עינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, גן אירועים, אולם שמחות, סופרמרקט או אירוע עירוני לפתוח את בית העינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, גן אירועים, אולם שמחות, סופרמרקט או לקיים את האירוע העירוני עד לשעה מאוחרת יותר מהנקוב בחוק עזר זה;
- "חנות שירות" - כל חנות שבה מוכרים מוצרי צריכה נפוצים הממוקמת במתחם תחנת הדלק; מכירת מוצרים ושירותים על ידי עובדי תחנת הדלק מחוץ לחנות לא תיחשב כחלק מפעילות חנות השירות;
- "יום הזיכרון" - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל כהגדרתו בחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963⁶, וליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה כהגדרתו בחוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959 (להלן - ימי זיכרון)⁷;
- "ימי מנוחה" - שבתות השנה וכן מועדי ישראל לפי פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948⁸, המפורטים להלן:

(1) שני ימי ראש השנה;

(2) יום הכיפורים;

(3) ראשון של סוכות ושמיני עצרת;

(4) ראשון ושביעי של פסח;

(5) חג השבועות;

תחילתם חצי שעה לפני שקיעת החמה בערב שלפניהם וסיומם עם צאת הכוכבים במוצאי שבת או חג;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מנהל" - מנהל מחלקת רישוי עסקים בעירייה;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמי 197

² ס"ח תשכ"ה נסי' 467 מיום 12.8.1965, עמי 307.

³ ק"ת תשע"ג מס' 7229 מיום 4.3.2013, עמי 821.

⁴ דיני מדינת ישראל (נוסח חדש) מס' 35 מיום 15.5.1981, עמי 694.

⁵ ס"ח תשכ"ח מס' 537 מיום 16.8.1968, עמי 204.

⁶ ס"ח תשכ"ג מס' 393 מיום 5.4.1963, עמי 72.

⁷ ס"ח תשי"ט מס' 280 מיום 17.4.1959, עמי 112.

⁸ ע"ר מס' 2 מיום 21.5.1948, תוס' א', עמי 1

"מפעל ייצור" - מפעל תעשייה המשמש לייצור מוצרים או חומרים, הנמצא באזורי התעשייה בעיר רמת השרון;

"מרכז ספורט" - לרבות בריכת שחייה, מיתקני ספורט ומזנון שבשטח מרכז הספורט;

"מרכול" - כהגדרתו בפרט 7.4 שבתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013;

"סופרמרקט" - מרכול או כל מקום שנועד בעיקרו למכירת מזון ואשר שטחו עולה על 500 מ"ר;

"העירייה" - עיריית רמת השרון;

"פתוח" - כולל עשיית עסק, מלאכה, או עינוג והגשת אוכל או משקה בתוך מקום סגור, לרבות אי סגירתו של מקום כזה על ידי האחראי לכך;

"קיוסק" - בית עסק לממכר מוצרי צריכה כגון סיגריות, עיתונים, בקבוקי שתייה, שלטונים וחיפויים למעט מכולת, מרכול, סופרמרקט או מינימרקט;

"ראש העירייה" - לרבות עובד העירייה שראש העירייה אצל לו מסמכויותיו לעניין חוק עזר זה, כולן או מקצתן, לפי סעיף 17 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975⁹;

"רשות הרישוי" - ראש העירייה או מי שהוא הסמיכו לכך;

"תחנת דלק" - מקום המספק דלק לתדלוק כלי רכב, כולל חנויות שירות הממוקמות במתחם המקום;

"תשעה באב" - כהגדרתו בחוק איסור פתיחת בתי עינוגים בתשעה באב (הסמכה מיוחדת), התשנ"ח-1997¹⁰.

סגירת עסקים בימי מנוחה

2. (א) לא יפתח בעל בית עסק, בעל קיוסק או בעל סופרמרקט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק, קיוסק או סופרמרקט בימי מנוחה, למעט ברחובות המסחריים בעיר, המפורטים בפרט 1 לתוספת הראשונה לחוק זה.

(ב) בעל מרכז ספורט או בעל בית עינוג רשאים לפתוח מרכז ספורט או בית עינוג בימי מנוחה, מתחילת יום המנוחה עד השעה 24:00 והחל בשעה 9:00 למחרת.

(ג) בעל בית אוכל, קיוסק, מזנון או מרכול רשאי לפתוח בימי שבת ומועדי ישראל פרט ליום הכיפורים וליל תשעה באב, ברחובות המסחריים בעיר, המפורטים בפרט 1 לתוספת הראשונה לחוק זה, רשאי לפתוח בית אוכל מתחילת יום המנוחה עד שעה 24:00 והחל בשעה 10:00 למחרת.

(ג1) על אף האמור בסעיף זה, פתיחה של בית אוכל, קיוסק, מזנון או מרכול, ברחובות המסחריים בעיר, המפורטים בפרט 1 לתוספת הראשונה לחוק זה, כאמור להלן ובתנאים להלן מותרת רק אם נתן ראש העירייה היתר לכך (להלן "היתר שבת וחג"), היתר זבת וחג יינתן לתקופה של שניים, ויהיה אישי ובלתי ניתן להעברה. ראש העירייה רשאי להתנות תנאים בהיתר, לבטלו או להתלות את תוקפו, כפי שימצא לנכון, כדי לשמור על איכות הסביבה או כדי למנוע מטרד או הפרעה בלתי סבירה לתושבי המתגוררים בסמוך.

(1) בעל בית אוכל, קיוסק, מזנון או מרכול רשאי לפתוח בימי שבת ומועדי ישראל פרט ליום הכיפורים וליל תשעה באב, ברחובות המסחריים בעיר, המפורטים בפרט 1 לתוספת הראשונה לחוק זה.

(2) מבלי לגרוע מהאמור בפסקה (1), בעל בית אוכל או קיוסק, מזנון או מרכול רשאי לפתוח בימי שבת ומועדי ישראל פרט ליום הכיפורים וליל תשעה באב, ברחובות המסחריים בעיר, המפורטים בפרט 1 לתוספת הראשונה לחוק זה, ובלבד שסד כל היתרי השבת והחג שיהיו בשימוש בכל רחוב לא יעלה על המכסה שנקבעה לאותו רחוב, כמפורט בפרט 2 לתוספת הראשונה.

(3) אופן מתן היתר שבת וחג לפתיחת בית אוכל, קיוסק, מזנון או מרכול ותנאיו יהיו לפי האמור בסעיף 2א.

(4) מועצת העיר רשאית להוסיף או לגרוע מפרטים 1 ו-2 שבתוספת הראשונה לפי הצעת ראש העירייה אשר תתבסס על שינוי הנוגע לעניין.

היתר לפתיחת בית אוכל, קיוסק, מזנון או מרכול בימי שבת ומועדי ישראל

מעוצב:כניסה: לפניו: 36.1 ס"מ,
תלויה: 36.0 ס"מ

מעוצב:גופן עבור עברית ושפות
אחרות: 10 נק'

מעוצב:גופן עבור עברית ושפות
אחרות: 10 נק'

⁹ ס"ח תשל"ה מסי 778 מיום 7.8.1975 עמ' 211.
¹⁰ ס"ח תשנ"ח מסי 1637 מיום 14.11.1997 עמ' 8.

סגירת עסקים ביום הכיפורים

5. לא יפתח בעל בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית עינוג, מרכז ספורט, אולם שמחות, גן אירועים, סופרמרקט, מפעל ייצור או תחנת דלק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק, קיוסק, בית אוכל, בית עינוג, מרכז ספורט, אולם שמחות, גן אירועים, סופרמרקט, מפעל ייצור או תחנת דלק ביום הכיפורים.

סגירת עסקים בימים שאינם ימי מנוחה

6. (א) לא יפתח בעל בית עסק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 20:00 ל-06:00 למחרת.
- (ב) לא יפתח בעל בית אוכל ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית אוכל בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-05:00 למחרת.
- (ג) לא יפתח בעל סופרמרקט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח סופרמרקט בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 23:00 ל-06:00 למחרת.
- (ד) לא יפתח בעל בית עינוג ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית עינוג בימים שאינם ימי מנוחה, בין השעות 24:00 ל-08:00.
- (ה) לא יפתח בעל מרכז ספורט ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח מרכז ספורט בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-06:00 למחרת.
- (ו) לא יפתח בעל קיוסק ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח קיוסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 24:00 ל-06:00.
- (ז) לא יפתח בעל אולם שמחות או בעל גן אירועים ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח אולם שמחות וגן אירועים בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 01:00 ל-07:00.
- (ח) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ז) רשאי ראש העירייה לאסור פתיחת בית עסק, בית אוכל, סופרמרקט, בית עינוג, מרכז ספורט או קיוסק בימים שאינם ימי מנוחה בין השעות 14:00 ל-16:00 ובין השעות 20:00 ל-7:00 למחרת אם ראה שפתיחתם גורמת להפרעה בלתי סבירה לדיירי הסביבה שבה מצוי בית עסק, קיוסק, בית אוכל, סופרמרקט, בית עינוג, מרכז ספורט.

סגירת בית מרקחת

7. (א) בעל בית מרקחת לא יפתח ולא ירשה לאחר מטעמו לפתוח בית מרקחת -
- (1) ביום שאינו מנוחה, בין השעות 23:00 ל-06:00 למחרת אלא בהתאם לפקודת הרוקחים, ובהתאם לתורנות שנקבעה כדין.
- (2) בימי מנוחה, בליל תשעה באב ובימי הזיכרון בית מרקחת אלא בהתאם לאמור בפקודת הרוקחים.
- (ב) על אף האמור בסעיף (א)(1) ו-(2) בעל בית מרקחת יהיה רשאי לפתוח או להרשות לאחר מטעמו לפתוח בית מרקחת בהתאם לפקודת הרוקחים ובלבד שבעל בית מרקחת חייב לפתוח את בית המרקחת שלו כשהגיע תורו לכך לפי תורנות שקבע שר הבריאות בתקנות, בתוקף סמכותו לפי סעיף 64 (א) לפקודת הרוקחים, ואם לא הותקנו תקנות כאמור - לפי תורנות שקבע ראש העירייה.

היתר לילה

8. (א) על אף האמור בסעיפים 2, 6 ו-7 רשאי ראש העירייה לתת היתר לילה לבית עינוג, בית אוכל, מרכז ספורט, בית עסק, אולם שמחות, גן אירועים וכן לאירוע עירוני.
- (ב) היתר לילה ינתן לתקופה קצובה שלא תעלה על שנה.
- (ג) בעד היתר לילה שניתן לפי סעיף קטן (א) ישלם מקבל ההיתר לעירייה אגרה בשיעור הקבוע בתוספת **השניה**.
- (ד) ראש העירייה רשאי להתנות תנאים בהיתר, להוסיף עליהם או לשנותם, לבטלו או להתלות את תוקפו, כפי שימצא לנכון, ובלבד שנועדו לשמור על איכות הסביבה או כדי למנוע מטרד וכאשר הדבר לתועלת הציבור.

(ה) לא ישונה היתר, לא יבוטל ולא יותלה תוקפו אלא לאחר שניתנה לבעל היתר הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ו) שונה היתר או בוטל, ישלח ראש העירייה הודעה מנומקת על כך לבעל היתר, והביטול ייכנס לתוקפו בתום 90 ימים מיום קבלת ההודעה על הביטול או במועדים מוקדמים יותר ככל שהוא נועד למנוע סכנה תכופה לשלום הציבור או הפרעה או פגיעה בלתי סבירה באיכות הסביבה, לאדם או לציבור וכיוצא באלה.

(ז) בקשה להיתר לילה תוגש למנהל על ידי מי שרישיון העסק רשום על שמו, על גבי טופס שנקבע לכך וזו תועבר להחלטת רשות הרישוי; רשות הרישוי תדון בבקשה ותיתן את החלטתה בכתב בתוך 60 ימים מיום הגשת הבקשה.

(ח) בקשה להיתר לילה תיבחן על בסיס שעות הפעילות של עסקים בסמיכות לעסק שמתבקש לו היתר וחשש להטרדה בלתי סבירה לדיירי הסביבה.

אישור פתיחה בימי המנוחה

9. על אף האמור בחוק עזר זה, בכל מקום בחוק עזר זה שבו לא הותרה פתיחתו בימי מנוחה של בית עסק, קיוסק, אולם שמחות, גן אירועים וסופרמרקט, רשאי ראש העירייה באישור מועצת העירייה, לתת לבעל בית עסק, קיוסק, אולם שמחות, גן אירועים אישור לפתיחתם כימי מנוחה, למעט יום הכיפורים וליל תשעה באב, בכפוף להתנאות תנאים לאופן ושעות פתיחתם.

א9-

מעוצב: #רמה1, כניסה: לפני: 0 ס"מ,
שורה ראשונה: 0 ס"מ

ביטול

10. חוק עזר לרמת השרון (פתיחת בתי עסק וסגירתם), תשכ"ח-1967 - בטל.

תחולה

11. הוראות סעיפים 2, 4, 5 ו-6 לא יחולו על אספקת דברי אוכל או משקאות במלון, פנסיון, אכסנייה ובכל מקום כיוצא באלה לאנשים המתאכסנים בו והצורכים את דברי האוכל או את המשקאות בו במקום.

תחילה

12. תחילתו של חוק עזר זה כ-1 לחודש לאחר פרסומו.

מעוצב: גופן עבור עברית ושפות
אחרות: 14 נק', מודגש

מעוצב: ממורכז

תוספת ראשונה

[סעיפים 2 ו-2א לחוק]

מעוצב: כניסה: לפני: 80.1 ס"מ,
תלויה: 36.0 ס"מ

(1) רשימת הרחובות המסתריים:

(א) סוקולוב

(ב) אושיסקין

(ג) ויצמן

(ד) טרומפלדור

(ה) בית הלל

(ו) רב מכר

(ז) החלוץ

(ח) דרך דודו זותן

(ט) הסייפן

(י) המייסדים

(יא) החרש + המסגר

(יב) ביאליק

(יג) דרך משה סנה

(יד) פי גלילות

(טו) ארלזורוב

(זז) הבנים

(יז) סינמה סיטי פי גלילות

(2) מספר ההיתרים המירבי (המכסות):

מעוצב: גופן עבור עברית ושפות
אחרות: 10 נק'

מעוצב: כניסה: לפני: 80.1 ס"מ,
חלויה: 36.0 ס"מ

מעוצב: כניסה: לפני: 17.1 ס"מ

מעוצב: גופן: 10 נק'

מספר היתרים		רחוב
קיוסק/מזנון/מרכול	בית אוכל	
		(א) סוקולוב
		(ב) אוסישקין
		(ג) ויצמן
		(ד) טרומפלדור
		(ה) בית הלל
		(ו) רב מכר
		(ז) החלוץ
		(ח) דרך דודו דותן
		(ט) הסייפן
		(י) המייסדים
		(יא) החרש + המסגר
		(יב) ביאליק
		(יג) דרך משה סנה
		(יד) פי גלילות
		(טו) ארלזורוב
		(זז) הבנים
		(יז) סינמה סיטי פי גלילות

תוספת שניה

(סעיף 8)

שיעור האגרה
בשקלים חדשים

230

בעד היתר לילה שניתן לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לחודש או

חלק מסנו

יום חמישי י"ג שבט תשע"ז (09 פברואר 2017)

אבי גרובר

ראש עיריית רמת השרון